



AMBTELIJK MEMORANDUM

DE STAAT EN TOEKOMST

VAN SLIEDRECHT

SAMENVATTING

Op 16 maart 2022 zijn de gemeente-raadsverkiezingen geweest. De inwoners van Sliedrecht hebben hun stem uit kunnen brengen en daarmee een keuze gemaakt over de toekomst van Sliedrecht. Deze politieke keuze vertaalt zich de komende tijd in een nieuwe coalitie met plannen voor de bestuursperiode 2022-2026.

Met het ambtelijk memorandum 'de staat en toekomst van Sliedrecht' willen wij als ambtelijke organisatie hier een bijdrage aan leveren. Dit doen we door een perspectief te schetsen op de ontwikkelingen in de samenleving en wat dit betekent voor ons als gemeente. Wat komt er op ons af? Waar hebben we ons toe te verhouden? We vertalen deze analyse naar de doorontwikkeling van Koers 2030 en de vier kernopgaven die daarin benoemd zijn. Welke (bestuurlijke) opgaven zijn cruciaal de komende jaren? Vanuit de analyse en duiding van de belangrijkste vraagstukken reiken we bouwstenen aan voor toekomstig beleid. We doen dit alles met een objectieve, feitelijke blik en vanuit de inhoudelijke kennis en expertise die in de organisatie aanwezig is. De politieke overwegingen en keuzes zijn uiteraard aan u. Het memorandum is uitdrukkelijk een inspiratiedocument waar u naar eigen inzicht gebruik van kunt maken.

Dit betreft de samenvatting. Verdere uitwerking, achtergronden en toelichting treft u in het memorandum.

Trends & ontwikkelingen

Demografische ontwikkelingen

Sliedrecht krijgt te maken met een dubbele vergrijzing. Het aantal 75-plussers gaat de komende 20 jaar bijna verdubbelen, terwijl de beroepsbevolking krimpt. Dit heeft gevolgen voor de zorg en ondersteuningsvragen, arbeidsmarkt en woningbouw. Ook het aantal kinderen gaat op termijn dalen, maar in eerste instantie groeit het aantal basisschoolleerlingen nog. Dit betekent wat voor de onderwijshuisvesting, maar biedt ook kansen voor (sport)verenigingen en jeugdvoorzieningen.

Sociale situatie in Sliedrecht

De sociaaleconomische situatie in Sliedrecht, en ook de Drechtsteden, is kwetsbaarder dan gemiddeld in Nederland. De zorgen om meer kansenongelijkheid en groei van kwetsbaarheid stijgen. Door de vergrijzing, gevolgen van corona, energiearmoede en extramuralisering in de zorg. De impact is het grootst op de plekken waar men het al lastig heeft. Het gaat (op buurtniveau) aandacht en extra inspanningen vragen om de kwetsbaarheid structureel te verminderen. Waarbij we uitgaan van de al aanwezige kracht van Sliedrecht: een sterke sociale betrokkenheid.

Klimaatverandering: wereldwijd probleem met lokale gevolgen

Wateroverlast, hittestress, droogte én stijgende energieprijzen. We merken allemaal de gevolgen van klimaatverandering. Het Rijksbeleid, waarin klimaatdoelstellingen zijn aangescherpt, werken daarbij sterk door naar de gemeenten. Of je nu wilt of niet, we moeten met de energietransitie en duurzaamheid met elkaar aan de slag.

We constateren dat de trends en ontwikkelen over het algemeen niet nieuw zijn. Ze vormden daarom al een belangrijke basis voor Koers 2030 en de vier kernopgaven. Er zijn daarom de afgelopen periode al stappen gezet om met de opgaven aan de slag te gaan. Enkele voorbeelden zijn de Omgevingsvisie, het programmaplan Ruimtelijke vernieuwing, de RES en RAS, economische visie en de (door-)ontwikkeling van het Bonkelaarhuis.

Er is kortom een start gemaakt en met het aanbreken van een bestuursperiode breekt een nieuwe fase aan om in door te pakken. Wij signaleren een aantal aandachtspunten en aanknopingspunten om op verder te bouwen.

De vraag naar fysieke ruimte groeit

Er is een tekort aan woningen door bevolkingsgroei en vergrijzing (meer éénpersoonshuishoudens) en bedrijven hebben ruimte nodig. Meer mensen, woningen en bedrijvigheid vraagt ook om meer aandacht voor infrastructuur, voorzieningen en een veilig openbaar gebied met voldoende groen, water en recreatieve mogelijkheden. Het is een totaalpakket van bouwen, vernieuwen en beheren wat in balans moet zijn. Zowel vanuit fysiek als sociaal oogpunt.

Tekort aan gekwalificeerd personeel

De arbeidsmarkt is al krap en de beroepsbevolking blijft verder krimpen. Het werven van geschikt personeel is al een grote uitdaging voor bedrijven en gemeenten. De werkloosheid is historisch laag. Deze situatie extra kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en voor het bevorderen van mobiliteit tussen sectoren. Ook dit vraagt om gericht beleid en inzet.

Complexe en domein overstijgende vraagstukken

De opgaven rondom wonen, zorg, vergrijzing, klimaat, etc. zijn urgent en omvangrijk. Bovendien gaan ze dwars door de beleidsvelden heen. Integraal en samenhangend werken is de sleutel, samen met de partijen in onze netwerken. Opgavegericht vanuit een gezamenlijk doel en belang.

Regionale samenwerking

De regio is een belangrijke partner voor ons. De afgelopen periode is het primaat meer lokaal komen te liggen en ruimte gecreëerd voor flexibele samenwerkingsvormen en maatwerk. De kunst is nu de samenwerking ten volle te benutten. Met meer focus op de eigen behoefte (wat hebben wij van de regio nodig?) én op onze eigen bijdrage aan het regionaal belang (wat heeft de regio van ons nodig?).

Koers 2030: Groei en ontwikkeling

Sliedrecht is een dorp om trots op te zijn. Het is er goed wonen, leven en ondernemen. De toekomst vraagt echter om tijdige vernieuwing. We kunnen en willen Sliedrecht nog inclusiever, mooier en levendiger maken.

Veilig & Inclusief Sliedrecht

- Verder bouwen en verstevigen vanuit sociale visie
- Veilige buurten
- Samenwerken in de regio

Ruimtelijke vernieuwing

- Woningbouw als katalysator
- Ruimtelijke kwaliteit (groen, overs, leefbaar en veilig)
- Duurzaam/energie neutraal
- Bereikbaar en verbonden
- Gebalanceerd en duurzaam vastgoed

Ondernemend & Betrokken Sliedrecht

- Sterke gemeenschapszin: benut kracht van de samenleving
- Sport, cultuur en recreatie: integraal ontwikkelen
- Vitale bedrijventerreinen en een levendig centrum

Slagvaardige organisatie

- Basis op orde
- Zorgen voor uitvoeringskracht
- Aantrekkelijke werkgever
- Samenwerken in en met de regio

Overkoepelende aanknopingspunten om verder te bouwen aan Koers 2030

Diversiteit in de kernopgaven:

doorontwikkeling vergt vernieuwing én continuïteit.

Koersvast en flexibel, maar niet opportunistisch:

houdt oog voor de stip op de horizon.

Samenhangend en integraal: satéprikkers binnen,

maar ook tussen de vier kernopgaven.

Structureel oog voor data en analyse: helpt bij stellen van vragen, vinden van oplossingen en leggen verbanden.

Benut en faciliteer samenwerking: op basis van vertrouwen en ieders rol en verantwoordelijkheid. Oplossingen en leggen verbanden.

Regionale meerwaarde komt van twee kanten: hoe kan de regio ons helpen in onze ambities en wat willen wij bijdragen aan een sterkere regio?

Bestuurlijke opgaven 2022-2026

Vanuit de trends en ontwikkelingen en de algemene aanknopingspunten voor de doorontwikkeling van Koers 2030 kijken we nu naar de inhoudelijke bestuurlijke opgaven voor 2022-2026. Wat zijn de meest cruciale vraagstukken per kernopgave en welke bouwstenen voor beleid zien wij als kansrijk?

Veilig & Inclusief Sliedrecht

De sociale visie vormt al jaren een stevig beleidsmatig fundament in Sliedrecht. Daar zijn we op blijven doorbouwen vanuit de transformatieopgave. Belangrijke uitgangspunten zijn preventie, talentontwikkeling, participatie en laagdrempelige zorg dichtbij voor degenen die het nodig hebben. Ontwikkelingen als de vergrijzing en toename van de sociaaleconomische kwetsbaarheid van inwoners liggen ten grondslag aan de grote vraagstukken in het sociaal domein. De druk op de betaalbaarheid neemt toe en gaat steeds verder toenemen, zeker zolang de Rijksmiddelen onder druk staan. De omvang van de ontwikkelingen zijn dusdanig ingrijpend dat 'doorbouwen' en 'verstevigen' niet langer voldoende is.

A. Wat is nodig om de leefbaarheid en veerkracht van de Sliedrechtse buurten te beschermen, benutten én te versterken? [Bouwstenen voor beleid:](#)

- Sturen op fysieke infrastructuur van wijken en buurten om te zorgen voor balans en veilige/prettige woonomgeving (woningbouwprogramma, voorzieningen, buitenruimte).
- Sturen op de sociale infrastructuur van wijken en buurten om te zorgen voor balans en veilige/prettige woonomgeving (sociaal kapitaal, samenredzaamheid, veiligheid).

B. Durven we, breder dan vanuit alleen zorgaspecten, (nog) meer te investeren in preventie in het sociaal domein en zo ja, hoe geven we dat inhoudelijk vorm? [Bouwstenen voor beleid:](#)

- Een gezonde basis voor iedere inwoner met aandacht voor kwalitatief goed onderwijs, participatie via werk, participatie door mee te doen en een gezonde leefstijl.
- Investeren in vroegsignalering en preventie.

Ruimtelijke vernieuwing

De keuze voor groei en ontwikkeling komt letterlijk gezien het meest tot uiting bij de kernopgave ruimtelijke vernieuwing. De basis is het toevoegen van 2.500 woningen tot 2040. Thema's als de vergrijzing, de sociale voorraad en een tekort aan passende woningen spelen daarin een belangrijke rol. Woningbouw vormt een aanjager van andere ontwikkelingen op het gebied van onder meer ruimtelijke kwaliteit, verduurzaming/energietransitie en bereikbaarheid. Met de Omgevingsvisie en Programmaplan ruimtelijke vernieuwing is de eerste stap gezet. De energietransitie en klimaatadaptatie hebben vorm gekregen in een RES, RAS en een transitievisie warmte. Dit betreft daarmee de beleidsmatige basis voor verdere uitvoering in de komende jaren. Uiteraard is er al begonnen, zeker in Sliedrecht, als het gaat om de aanleg van warmtenetten en andere duurzaamheidsmaatregelen. De complexiteit en omvang van de opgave vraagt veel aandacht.

C. Zorgen voor een samenhangende uitvoering van het Programmaplan ruimtelijke vernieuwing en de Omgevingsvisie. [Bouwstenen voor beleid:](#)

- Grensoverschrijdende samenwerking: MLL-alliantie & Smart Delta Drechtsteden.
- Participatie: Maatschapp. adviesgroep.
- Sliedrecht-Oost: vernieuwing via meerjarig schuifplan.
- Verbinding over het spoor: ontsluiting binnenstedelijk Sliedrecht én Sliedrecht-Noord.
- Sliedrecht-Noord: publiek-private samenwerking.
- Benut ruimtelijke vernieuwing voor sociale vernieuwing.

D. Hoe werken we aan een duurzaam en klimaatbestendig Sliedrecht? [Bouwstenen voor beleid:](#)

- Verdere uitrol warmtenet met spijtvrije alternatieven.
- Klimaatadaptieve buitenruimte: slimme koppelingen.
- Groene mobiliteit: aandacht voor de fiets.
- Stimuleren duurzaamheidsmaatregelen.
- Extra ondersteuning voor achterblijvers en risicogroepen.
- Regie op de klimaatopgave.

Ondernemend & Betrokken Sliedrecht

Ondernemend en betrokken, het zijn termen die bij de identiteit van Sliedrecht horen. Het zijn ook bij uitstek zaken die onder grote druk staan/stonen in de coronatijd met diverse lock downs. Toch is er de afgelopen periode ook succes geboekt. Een belangrijke stap is de vaststelling van de Economische Visie die samen met de Vereniging van Sliedrechtse Ondernemers (VSO) is opgesteld. Uitgangspunt is de algemene versterking van het vestigingsklimaat. Prioritaire thema's zijn vitale werklocaties en slim ruimtegebruik, innovatie, verduurzaming en digitalisering, arbeidsmarkt-onderwijs en bereikbaarheid. Voor sport, cultuur en recreatie zijn afgelopen periode beleidsnota's opgesteld. Rode draad is de faciliterende rol van de gemeente om samenwerking tussen partijen te versterken en vanuit de bestaande structuren door te bouwen. En dat sport, cultuur en recreatie voor iedereen toegankelijk is.

E. De versterking van het ondernemingsklimaat vraagt om samenwerking en investeringen door gemeente én ondernemers. Hoe kunnen gemeente en ondernemers elkaar hierin aanvullen en versterken?

[Bouwstenen voor beleid:](#)

- Vanuit Economische Visie doorbouwen aan ondernemend Sliedrecht.
- Gebieds- en accountmanagement in samenwerking met ROM-D en Deal.
- Centrummanagement doorontwikkelen.

F. Hoe benutten we sport, cultuur en recreatie voor het woon- en leefklimaat van Sliedrecht en moet/kan de gemeente hierin meer doen dan faciliteren en verbinden?

[Bouwstenen voor beleid:](#)

- Samenhang intensiveren in sport, cultuur en recreatie.
- Verbind sport, cultuur en recreatie met een veilig en inclusief Sliedrecht.

Slagvaardige organisatie

In Koers 2030 is een slagvaardige organisatie als randvoorwaardelijk gesteld voor de drie inhoudelijke kernopgaven. Als we die ambities willen realiseren is een stabiele, flexibele, lerende en opgavegerichte organisatie noodzakelijk. En waar met plezier wordt samengewerkt met en voor de Sliedrechtse samenleving. Leidend daarin is dat we samen duurzaam ontwikkelen. De afgelopen periode is dit opgepakt aan de hand van de vier speerpunten: Basis op orde, realiseren van uitvoeringskracht, samenwerken in de regio en goed en aantrekkelijk werkgeverschap. Vanuit deze speerpunten willen we de komende periode de volgende stap zetten.

G. Het versterken van integraal werken, intern en extern, waarbij we de samenwerking met inwoners, bedrijfsleven, maatschappelijke partners en de regio versterken en benutten.

Bouwstenen voor beleid:

- Vergroten strategisch vermogen en regie
- Benutten 'kracht van Sliedrecht'
- Een stabiele organisatie die klaar is voor de toekomst

H. Doorontwikkelen van goed en aantrekkelijk werkgeverschap. Bouwstenen voor beleid:

- Brede aanpak ontwikkelen met ruimte voor groei.
- Benutten regionale samenwerking / uitwisseling.

Financieel meerjarenperspectief

De stand van de Begroting (zwarte lijn) bevat op de korte termijn 2023-2025 een aanzienlijk overschot. In deze jaren is er financiële ruimte in de exploitatie aanwezig. Vanaf 2026 is deze ruimte er niet meer. Eventuele tegenvallers of aanvullende beleidswensen leiden tot een negatief begrotingssaldo. Er is verder sprake van een forse bandbreedte. Hierachter gaan drie grote onzekerheden schuil: herijking gemeentefonds, de ontwikkeling van de kosten in de begroting van SDD en DG&J. In de Kaderbrief 2023 zal het financiële perspectief op basis van alle recente ontwikkelingen opnieuw worden bepaald.

